

SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Ođđajagemánnu ● Ádájakmánno ● Tsiengele ● Januari 2011

Svenska Samernas Riksförbund, Magasinsgatan 7, 903 27 UMEÅ, tel 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post ssr@sapmi.se

Styrelsemöte

Under januari har styrelsen haft ett ordinarie sammanträde.

Under detta möte diskuterades bland annat:

- Renskötselfördraget – rapport om det pågående arbetet
- En ny samepolitik – rapport från arbetsgruppen gällande den nya samepolitiken
- Livskraftig och hållbar rennäring – rapport från arbetsgruppen
- Sameföreningarna – rapport från arbetsgruppen/referensgruppen för sameföreningarna
- Preliminärt bokslut
- James Anayas FN rapport gällande förhållandena för de mänskliga rättigheterna i Sàpmi mm

Rovdjur

SSR fortsätter arbeta aktivt i rovdjursfrågan. SSR har skrivit till miljödepartementet och Naturvårdsverket och begärt att staten skall svara för de merkostnader som uppstår till följd av vargförekomst inom renskötselfördraget. SSR kommer under våren att träffa berörda beslutsfattare för att diskutera frågan.

SSR fortsätter med regionala möten med fokus på rovdjur, under januari var vi i västerbotten. Det kommer att hållas två möten i norrbotten, tid och plats kommer att meddelas senare.

Nordmalingsmålet

Den 7 februari påbörjas huvudförhandlingarna i Högsta Domstolen i det s k Nordmalingsmålet. Förhandlingen kommer att pågå under tre veckor. Målet är av stor principiell betydelse för många av våra medlemmar, samebyarna, eftersom de principer som fastslås i domstolen kommer att bli vägledande i framtiden i frågor gällande rätten till markerna.

SSR kommer att närvara under processen för att visa sitt stöd till de berörda samebyarna.

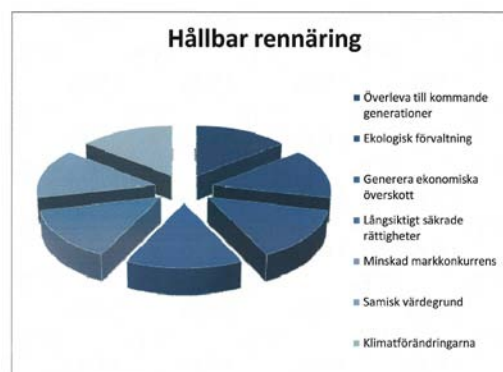
Livskraftig och Hållbar rennäring

Rennäringen är en stark och uthållig näring men vi står också inför utmaningar av sällan skadat slag. Den sammanlagda hotbilden är allvarlig men det finns tid och hopp att hantera våra utmaningar. Inom SSR arbetar vi sedan i höstas med ett arbete som syftar till formulera vad vi menar med livskraftig och hållbar rennäring. Om rennäringen skall kunna hantera sina utmaningar så krävs det att vi alla mobiliserar.

I arbetet med den livskraftiga och hållbara rennäringen börjar vi nu att bli färdiga med analysen. För att underlätta arbetet så arbetar vi med en modell där vi beskriver livskraft i följande termer:

Den hållbara rennäringen beskrivs i sin tur på följande sätt:

Inom varje ”tårtbit” gör vi såväl analyser som förslag på hur vi skall komma vidare. Vi räknar med att vi till Landsmötet i juni har en delrapport färdig. Arbetet kommer att få stor betydelse för hur vi ser på utvecklingen av framtidens samepolitik.

Möte med våra representanter i styrelser och organisationer

SSR företräds i ett antal organisationer såsom Samefolket, Åjtte m fl av enskilda representanter. Från SSR försöker vi med viss regelbundenhet att träffa dessa representanter. Under föregående vecka hölls ett sådant möte. På mötet fanns styrelseledamöter i Samefolket, Åjtte och Gaaltije. Under en dag fick ledamöterna information om pågående arbeten inom SSR samtidigt som SSR fick en bra inblick i vad som pågår i de olika organisationernas arbete. Detta är ett mycket viktigt informationsutbyte som är till godo för alla parter.

Finns det intresse för Nödsändare (PLB)?

McMurdo Fastfind är en nödsändare som sänder nödmeddelande via 406 MHz till Cospas-Sarsats satellitsystem och som fungerar jorden runt. När den aktiverats sänder den sin unika identifieringskod och satellitsystemet kontakter direkt lokala räddningsstyrkor. En nödsändare ska användas då det är en riktigt allvarlig situation. Blir man liggande på marken kan det skilja stort hur väl täckningen med mobilen fungerar. I dessa situationer är man inte alltid rationell eller ens kan behålla medvetandet, att då förklara sin position och bli funnen är ingen självklarhet. Larmar man med sin PLB sköter sig allt av sig självt och skulle man förlora medvetandet blir man snabbt hittad ändå. Batterier i mobiltelefoner är inte alltid tillförlitliga, i synnerhet inte i kyla då det verkligen är bråttom att få hjälp.

Fördelen med PLB i jämförelse med mobiltelefonen är:

- Batteriet är alltid laddat (behöver bytas vart 5:e år)
- PLB är vattentät och tål att läggas i hållregn eller snö.
- Kostar inget att äga, registrera eller att använda den
- Larmet går direkt till flygräddningscentralen och man behöver inte förklara sin position
- Fortsätter att sända larm och position i minst 24 timmar

Den väger 150 g och bör alltid förvaras lättillgängligt i innerfickan, i bältet eller runt halsen.

Detta är en första intresseförfrågan till våra medlemmar. Under förutsättning att SSR köper in 50 st. nödsändare blir priset ca 2500 kronor (att jämföra med Skogma 3550kr/st). Om du är intresserad av en nödsändare, kontakta då SSR:s kansli! En dummy i naturlig storlek och vikt finns på SSR:s kansli.

Mer information hittar ni på

<http://www.cordland.se/plb.html>

Boazodiehtu

SSR har fått i uppdrag av Sametinget att skriva ett nytt nummer av Boazodiehtu, nyhetsbladet om aktuell forskning och utveckling inom renskötseln. Det nya numret kommer att ges ut under våren 2011 med tema rovdjur. Har du

synpunkter och tips om vad du vill läsa om i Boazodiehtu?

Kontakta Helén Larsson 090-14 11 84 eller helen@sapmi.se

Aktuellt inom FSC

Medlare

Tre medlare som kommer att finnas tillgängliga för medlingsuppdrag under 2011 enligt indikator 3.1.6 har nu tillsatts. En utbildning om rennäring, skogsbruk, lagar, FSC och renbruksplaner kommer att hållas för dessa personer i Umeå den 29-30 mars. **En fast ersättning kommer att utgå till medlarna med å 30 kkr/medlare/år** som bekostas av skogsbrukaren. Till detta tillkommer en uppdragsersättning å 10 kkr per uppdrag (exkl. resekostnader) varav 6700 kr bekostas av aktuell markägare och 3300 kr av aktuell sameby. Ersättning för resor och boende enligt den statliga normen – betalas av skogsbrukarna. Om en sameby efter förnyat samråd inte kommer överrens om skogsbruksåtgärd med en FSC-certifierad markägare och vill gå till medling, kommer detta alltså att kosta samebyn 3300 kr per fall. Medlarna kommer nu först att verka under ett provår, därefter görs innan en fortsättning en utvärdering av **systemets funktion och dess ekonomiska konstruktion** med alla inblandade parter. Medlarna kommer att presenteras under våren!

Kom ihåg att dokumentera väl vad ni kommer överrens om och inte i samrådsprotokollet! Vid oenigheter, använd Skogsstyrelsens samrådsblankett!

Strategier för långsiktigt hållbar och livskraftig rennäring tas fram

Inom SSR finns en arbetsgrupp bestående av representanter från hela renskötselområdet som arbetar med att ta fram strategier för en långsiktigt hållbar och livskraftig rennäring.

En av många frågor som gruppen arbetar med är att definiera begrepp som *långsikt hållbar rennäring* och *ordnad renskötsel* eftersom detta ofta används i olika uttalanden och utredningar. Andra frågor som diskuteras är lönsamhet, branschstruktur, samisk värdegrund m.m. Arbetet kommer att löpa över flera år, men redan till årets landsmöte i juni finns målsättningen att lägga fram en första version som ska användas som underlag för en diskussion med medlemmarna. Strategierna som tas fram ska alla sammanfattas i en gemensam policy för riksförbundet som ska användas vid samtal med andra markanvändare, myndigheter m.fl.

VindRen är avslutat, medel till projekt med vindkraftsrådgivare till samebyarna sökes

31 december 2010 avslutades samarbetsprojektet VindRen mellan Svensk Vindenergi och SSR. Projektet har förutom

tre kunskapsseminarier om rennärning och vindkraft utarbetat riktlinjer och rekommendationer för samråd, avtal, MKB m.m. samt sammanställt forskning och erfarenheter från samebyar och projektörer om hur rennärningen påverkas av vindkraftsutbyggnaden. Riktlinjerna och råden finns på SSRs hemsida i högermarginalen och även att hämta på Svensk Vindenergis hemsida www.svenskvindenergi.org Klicka därefter på Projekt och VindRen. SSR har för avsikt att sammanställa alla kapitel i en pärm som sänds till samtliga samebyar så snart som möjligt. Till dess hänvisar vi till att dra ut materialet från Svensk Vindenergis hemsida.

Som en fortsättning på VindRen har SSR sökt ytterligare medel för att kunna erbjuda rådgivning till samebyarna i vindkraftsfrågor genom *projektet Biegga-vindkraftsrådgivning för vindarnas folk*. Finansieringen är inte helt klar i dagsläget, men förhoppningen är att den ska vara löst under våren 2011.

Strategier för samisk markanvändning

Utbildning för kommuner

Under februari och mars erbjuder SSR en utbildning i samisk markanvändning och kommunal planering. Utbildningen riktar sig till samtliga svenska kommuner som berörs av renskötsel i Sápmi. Den ges på tre orter; Luleå den 16 februari, Umeå den 24 februari samt Östersund den 1 mars.

Samebyutbildning i MKB, kommunal planering och upplåtelse ovan odlingsgränsen – SSR on Tour

SSR har under januari påbörjat en turné som kommer pågå fram till mars. Syftet med resan är att träffa så många medlemmar som möjligt för att informera om SSR och vår verksamhet. Under slutet av januari var SSR i Övre Soppero, Kiruna och Gällivare. Medverkande från SSR var Jörgen Jonsson, Anders Blom, Jenny Wik Karlsson och Ragnhild Svonni.

Samtliga samebyar erbjuds en dags utbildning i:

- Kommunal planering – vad ska en översiktsplan, en områdesplan eller en detaljplan innehålla? Hur kan vi påverka?
- Upplåtelse ovan odlingsgränsen – vilka regler gäller och hur ska samebyarna yttra sig?
- MKB – vad ska den innehålla och varför?

Kommande tillfällen:

8 feb	Samernas utbildningscentrum, Jokkmokk
9 feb	Samegården Árvas, Arvidsjaur
23 feb	Ansia, Lycksele
25 feb	Clarion Hotel Grand, Östersund
2 mars	Eriksgården, Funäsdalen
16 mars	River Hotel, Sorsele

Detaljerat program och mer information finns på SSR:s hemsida. Har ni frågor om innehållet i utbildningen är ni välkomna att kontakta: projektledare Ragnhild Svonni, 070- 561 66 06 eller ragnhild@sapmi.se

VisitSápmi – utveckling av samisk besöksnäring

Sápmi Experience

Nu rullar vi igång Sápmi Experience – kvalitets- och ursprungsmärkningen för samisk besöksnäring. Alla ansökningshandlingar är nu klara och de första företagen har redan lämnat in ansökan. På vår hemsida www.visitsapmi.com finns all information om hur det fungerar – klicka på Sápmi Experience i högerspalten.

Utlandsmässa och utbildning

I slutet på januari åker ett par samiska företag iväg tillsammans med VisitSápmi till London. Adventure Travel Live är en konsumentmässa där Sápmi deltar för första gången. Som Destinationspartner till mässan får VisitSápmi syns vi mer än de flesta utställare. I samband med mässan kör vi ett litet mat-event till särskilt inbjudna tur-operatörer i samarbete med Visit Sweden. Deltagande företag är Nutti Sámi Siida och Idre Samecentrum. Efter mässan träffar vi Visit Swedens London-kontor för en workshop kring samisk turism. Där kommer vi att utbilda personalen på London-kontoret kring samisk turism och vi kommer tillsammans att prata samarbete inför framtiden.

Hemsidan lanseras snart

Arbetet pågår för fullt med att lansera hemsidans nästa steg. Håll utkik i mitten av februari på www.visitsapmi.com

Rådgivning till företagen fortsätter som tidigare – hör av dig till Lennart för intresseanmälan, lennart@sapmi.se eller 070-688 15 77

Traditionell kunskap

Under onsdagen den 2 feb redovisar Sametinget sitt arbete med Árbodiehtu, traditionell kunskap. Under onsdags eftermiddagen håller även Ellacarin Blind ett föredrag om ”kartläggning av det samiska kulturlandskapet.” Hörsalen, Ájtte, Jokkmokk. För mer information besök www.jokkmokksmarknad.se

Sameföreningarnas referensgrupp

SSR har tillsatt en referensgrupp för sameföreningarna, sex representanter möttes på kansliet i Umeå lördag den 22 januari.

Deltagare vid referensgruppsmötet i Umeå.

Mötet var konstruktivt och omfattade framtidens samepolitik, Njunjusedokumentet och referensgruppens/sameföreningarnas roll. Vår förbundsjurist Jenny Wik-Karlsson informerade om hur föreningarna kan anlita henne exempelvis om stadgar ska förnyas. Minnesanteckningar från mötet kommer att skickas till sameföreningarna. Sameföreningarnas representant i styrelsen, Victoria G Harnesk, är nöjd med att föreningarna nu tillsammans kommit igång med konkret arbete i SSR och tar med sig resultaten i den arbetsgrupp för framtidens samepolitik som hon ingår i tillsammans med Jenny Wik-Karlsson och Mattias Åhrén.

Föredrag på Gaaltije för historieintresserade ROMERSKA BRONSMYNT FRÅN NORRA SVERIGE – VITNESBÖRD OM PÅLSHANDEL MED SAMER

Föredrag med arkeolog Inger Zachrisson
10 februari 2011 kl. 15.00 Lokal: Gaaltije, Köpmangatan 58 i Östersund. Efter föredraget fika, frågor och diskussion
Inger Zachrisson har arbetat med bl.a. samiska offerplatser och det vikingatida gravfältet på Vivallen i Härjedalen
Arrangör: Gaaltije – sydsamiskt kulturcentrum genom projektet ”Saemieh Saepmesne – I det samiska rummet”

Fira samiska nationaldagen den 6 februari

Här följer några arrangemang som går av stapeln runt om i Sápmi söndagen den 6 februari: Samer i Syd kommer att fira Samernas Nationaldag i S:t Pauli kyrka kl. 11.00, Kungsgatan 17 i Malmö. Deltar gör bland annat Sametingets ordförande Stefan Mikaelsson.

I Umeå firas nationaldagen vid samevistena på Friluftsmuseet Gammlia med en rad olika aktiviteter. Det bjuds till exempel på köttsoffa, gáhkku, jojk och berättelser. Firandet pågår klockan 12 – 15.

I Jokkmokk firas nationaldagen med en söndagsmässa på lulesamiska. Sång av Dálvvadiskören. Jokkmokks kyrka med start kl. 11.00.

Sameföreningen i Stockholm hälsar er välkomna till nationaldagsfirande på bygdegården Anna Whitlock, Eriksbergsgatan 8B, Stockholm. Kl. 14 – 16.

Samiska Föräldranätverket anordnar firande i Arvidsjuars kyrka med start kl 14. Deltar gör Jörgen Stenberg, Anja Storelv, Anne Wuolab m. fl.

TV-tips

Den 17 och 24 februari sänder SVT det populära programmet ”Antikrundan” från Kiruna. Den kände sameslöjdsamblaren Birger Nordin deltar i programmet och värderar bl.a. samiska föremål. SVT 1 kl. 20.00. Programmet sänds även i SVT Play. Mer information hittas ni på SVT:s hemsida www.svt.se

Renlycka under marknaden

Renlycka håller provsmakningar och certifiering av Renlycka-företag under marknaden. Se bifogad annons.

Några av de möten SSR deltar i under februari/mars

31 jan-6 feb	Jokkmokk Winter Conference och Jokkmokks vintermarknad
8 feb	SSR on Tour, Samernas, Jokkmokk
9 feb	SSR on Tour, Samegården Årvas, Arvidsjaur
16 feb	Utbildning för kommuner, Luleå
23 feb	SSR on Tour, Ansia, Lycksele
24 feb	Utbildning för kommuner, Umeå
25 feb	SSR on Tour, Clarion Hotel Grand, Östersund
1 mars	Centrala samrådsgruppen för skogsbruk-
rennäring, Östersund
1 mars	Utbildning för kommuner, Östersund
2 mars	SSR on Tour, Eriksgården, Funäsdalen
14-15 mars	SSR styrelsemöte i Umeå
16 mars	SSR on Tour, River Hotel, Sorsele

Telefonnummer

Kansliet 090-14 11 80, e-post ssr@sapmi.se

Anders Blom 070-514 44 80 • Jenny Wik Karlsson 072-202 1200 • Helén Larsson 070-229 76 28 • Ellacarin Blind 070-362 04 78 • Stefan Johansson 090-14 11 85 • Britt-Marie Barruk 070-646 07 65 • Hans Liebetrau, 070-736 14 19 • Eva Wiklund 070-248 07 30 • Ol-Johán Sikku 070-171 80 34 • Ragnhild Svonni 070-561 66 06 • Lennart Pittja 070-688 15 77 • Jörgen Jonsson 070-570 55 56 • Dan Jonasson 070-346 56 06 • Lena Fjällborg 090-14 11 79 • Pia Huuva 070-671 11 05